



**Landelijke India Werkgroep**  
**India Committee of the Netherlands**



ANTENNA

Utrecht, 25 mei 2011

Aan

De Ministers van Buitenlandse Zaken, de heer U. Rosenthal  
De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, de heer M. Verhagen  
De Minister van Buitenlandse Handel, de heer H. Bleker

Geachte Minister Rosenthal, Minister Verhagen en Minister Bleker,

Eergisteren liet u, minister Rosenthal, tijdens een bijeenkomst in Brussel weten dat Nederland internetvrijheid internationaal dichterbij wil brengen. Wij juichen dat van harte toe. Daarom leggen wij u hierbij de ‘casus India’ voor die niet alleen een bedreiging vormt voor de mensenrechten in India maar mogelijk ook voor Nederlandse bedrijven en organisaties.

Onlangs publiceerde het Indiase *Ministry of Communications and Information Technology (Department of Information Technology)* de *Information and Technology Rules, 2011* waarin regels worden vastgesteld ten aanzien van de inhoud van websites. Op 27 april publiceerde de New York Times daarover het artikel *‘India puts tight leash on internet free speech’*.<sup>1</sup> Ook diverse Indiase media berichtten hier over en diverse maatschappelijke organisaties gaven blijk van hun grote zorgen over de zeer restrictieve regels.<sup>2</sup> De nieuwe regels stellen eenieder – de overheid zelf, organisaties maar ook individuele burgers - in staat om te eisen dat materiaal van websites wordt verwijderd op basis van een lange lijst zeer breed geformuleerde criteria.

Het betreft bijvoorbeeld webinhoud die als *‘disparaging’*, *‘harassing’*, *‘blasphemous’* of *‘hateful’* kan worden beschouwd. Verder gaat het om alle webinhoud die ‘de eenheid, integriteit, defensie, veiligheid of soevereiniteit van India, de goede relaties met andere landen en de openbare orde bedreigt’. De regels vereisen van ‘intermediaries’ - die variëren van bedrijven die websites hosten of internetverbindingen aanbieden tot bijvoorbeeld *YouTube* en *Facebook* - dat omstreden inhoud binnen 36 uur verwijderd moet worden. De regels voorzien niet in de mogelijkheid daartegen in beroep te gaan.

Het zal duidelijk zijn dat deze nieuwe regels in potentie een enorme beperking inhouden op de vrijheid van spreken en informeren op internet en - gezien de zeer brede aard van de bepalingen - gemakkelijk misbruikt kunnen worden. In India wijzen organisaties als het

<sup>1</sup> Zie: [http://www.nytimes.com/2011/04/28/technology/28internet.html?\\_r=1](http://www.nytimes.com/2011/04/28/technology/28internet.html?_r=1)

<sup>2</sup> Zie: <http://www.medianama.com/2011/04/223-indias-internet-control-rules-finalized-blasphemy/>

*Centre for Internet and Society* en de *People's Union for Civil Liberties* (zie artikel NYT) op de zeer serieuze bedreiging van de nieuwe regels voor de vrijheid van meningsuiting.

De nieuwe regels kunnen ons inziens niet alleen strijdig zijn met de mensenrechten, maar bedreigen ook het aan de orde stellen van schending van andere mensenrechten in India. Beperkingen op de vrijheid van meningsuiting en persvrijheid moeten volgens de internationale mensenrechtenverdragen een juridische test kunnen doorstaan. Of deze nieuwe regels vooral de tweede en derde onderdelen van de juridische test van *'prescribed by law'*, *'serving a legitimate purpose (necessity and proportionality)'* en *'necessary in a democratic society'* kan doorstaan, betwijfelen wij sterk. De Indiase overheid zal moeten aantonen dat de nieuwe regels aan de test voldoen.

De nieuwe Indiase regels kunnen ook grote gevolgen hebben voor Nederlandse/Europese maatschappelijke organisaties en voor het bedrijfsleven.

Dat Indiase wetten in Nederland extraterritoriale werking effecten hebben bleek enkele jaren geleden via een door een Indiaas bedrijf in India aangespannen rechtszaak tegen de Landelijke India Werkgroep, de Schone Kleren campagne en hun webproviders Stichting Antenna en xs4all/KPN. Een van de eisen aan zowel deze organisaties als hun webproviders was om zogenoemde lasterlijke informatie over schending van arbeidsrechten door het betreffende bedrijf van hun websites te halen. Ook werd 10 miljoen US\$ schadevergoeding geëist. Ondanks de inzet van Indiase advocaten door de Nederlandse partijen werd uiteindelijk door een rechtbank in Bangalore een *'non-bailable warrant'* uitgegeven alsmede een verzoek aan de Indiase regering gericht om een internationaal arrestatiebevel uit te vaardigen. De Nederlands-Indiase economische relaties kwamen daarbij sterk in het geding. Als uitkomst van een bemiddelingsproces op hoog niveau, gefaciliteerd door Uw Ministeries, is uiteindelijk een overeenkomst gesloten. Onderdeel van deze overeenkomst is dat op alle deze kwestie betreffende documenten van LIW en Schone Kleren Campagne *'case closed'* kwam te staan terwijl de eisende partij om totale verwijdering vroeg.<sup>3</sup>

Dit voorbeeld roept ook de vraag op welke mogelijke additionele extraterritoriale werking de nieuwe Indiase regels met betrekking tot vrijheid van meningsuiting op internet kunnen hebben. Destijds werd door Indiase partijen beargumenteerd dat de Indiase rechter een Nederlandse rechtspersoon mag dagen omdat de zogenoemd lasterlijke Nederlandse webcontent in India gezien kan worden. De vraag of dit inderdaad rechtsgeldig is, is destijds niet beantwoord. De nieuwe regels van de Indiase regering lijken nu nieuwe mogelijkheden te openen om aan te sturen op de verwijdering van in Nederland gepubliceerde webcontent.

Cruciaal hierbij is dat er geen nationale, EU- of internationale afspraken zijn die vaststellen dat verzoeken tot verwijdering door een niet-EU land van webcontent op een in Nederland gehoste website eerst door een Nederlandse of Europese rechter beoordeeld moet worden op basis van Nederlands/Europese normen, alvorens Nederland of de EU mogelijk medewerking zou kunnen verlenen aan een internationaal juridisch verzoek om bepaalde webinhoud te verwijderen.

In de notitie over het geactualiseerde buitenlandse mensenrechtenbeleid 'Verantwoordelijk voor vrijheid: mensenrechten in het buitenlands beleid' is vrijheid van meningsuiting en internetvrijheid terecht een belangrijke prioriteit. Daarin staat onder meer dat Nederland 'overheden zal aanspreken op hun verantwoordelijkheid om ruimte te geven aan kritische journalistiek, ook op internet'. De beperkingen die India nu oplegt op het gebied van webcontent lijkt ons een dringende reden om India daarop – ook via de Europese Unie – aan

---

<sup>3</sup> Zie: <http://www.indianet.nl/ffi.html>

te spreken, alsmede duidelijkheid te krijgen over de mogelijke extraterritoriale werking van deze nieuwe regels.

In dat verband vragen wij u ook zich in te zetten voor een Nederlandse/Europese toetsing op basis van internationale mensenrechtenverdragen en jurisprudentie van verzoeken uit niet-EU landen tot verwijdering van webcontent, alvorens Nederlandse ingezetenen ongewild en onterecht partij te laten worden in zaken aangespannen vanuit niet-EU landen.

Actie op deze gebieden is niet alleen van belang voor Indiase en Nederlandse webgebruikers maar lijkt ons ook van groot belang voor webgebruikers wereldwijd. Het 'slechte voorbeeld' van het democratische India legitimeert namelijk ook de beperkingen die andere landen opleggen aan internetvrijheid en zou weer andere landen kunnen aanmoedigen om dezelfde weg in te slaan.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Gerard Oonk', written over a horizontal line.

Gerard Oonk  
directeur Landelijke India Werkgroep

en Michael Polman  
directeur Stichting Antenna

Contactpersoon:  
Gerard Oonk  
Mariaplaats 4  
3511 LH Utrecht  
Tel. 0302321340

cc. Leden van de Vaste Commissie Buitenlandse Zaken en van de Vaste Commissie Economische Zaken, Landbouw en Innovatie van de Tweede Kamer